

МОНІТОРИНГ КОРДОНУ УВКБ ООН НА МІЖНАРОДНИХ ПУНКТАХ ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ (Кордони між Україною, Молдовою та Європейським Союзом)

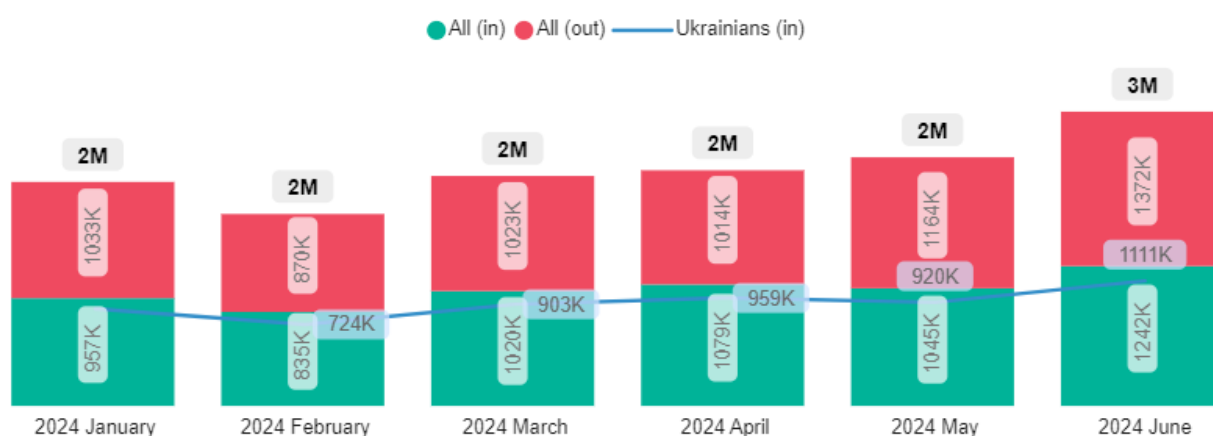

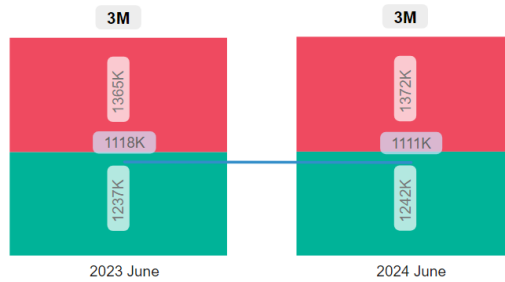
Автобуси з людьми в зоні очікування біля ПП «Шезині», червень 2024 р. © «Право на захист».

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві НУО-партнери «Право на захист» (ПнЗ), «НЕЕКА» (НІКА) та «Десяте квітня» (ДК) провели моніторинг кордону на 30 пунктах пропуску між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Групи моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається в Україну.

1. Огляд Транскордонних переміщень (в'їзд і виїзд)

Рух на західному кордоні України (в'їзд та виїзд)

Малюнок 1 і малюнок 2: Остаточна кількість людей, які перетинають міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. Цифра не включає дані про перетин кордону з Молдовою. Джерело: Державна прикордонна служба України (ДПСУ)

Починаючи з лютого, спостерігалось постійне зростання транскордонних переміщень, при цьому найбільша остаточна кількість людей, що виїздила у першій половині року (~130 тис.), була зафіксована у червні. Річне порівняння показує, що у 2024 році було на 400 тисяч менше таких перетинів кордону. Однак цифри за червень 2024 року майже дорівнюють кількості транскордонних переміщень в червні 2023 року. Збільшення в кількості виїздів пояснюється початком відпусток, шкільних канікул і можливостями сезонної роботи за кордоном.

2. Основні результати моніторингу

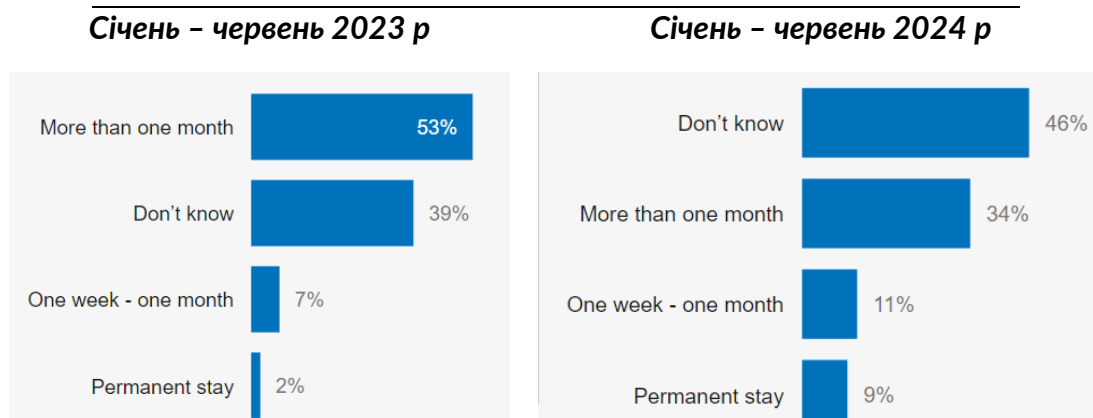
Загальні спостереження

У першому півріччі 2024 року в порівнянні з тим же періодом 2023 року суттєво змінилися наміри щодо перебування або виїзду з України.

Намір залишитися за кордоном

На 7% зросла частка осіб, які планують залишитися за кордоном на постійне проживання (9% у першому півріччі 2024 року проти 2% у аналогічному періоді 2023 року). Опитування на кордоні вказують на збільшення кількості людей, які не впевнені щодо тривалості свого перебування за кордоном, також про це було зазначено 46% респондентами, які не знали, як довго триватиме їхнє перебування за кордоном (порівняно з 39% у першому півріччі 2023 року). Ця невизначеність зумовлена ескалацією безпеки у прифронтових районах, яка ускладнюється атаками на енергетичну інфраструктуру та пов'язаними з цим наслідками, включаючи відключення електроенергії. Тривалі відключення електроенергії мають далекосяжні наслідки, впливаючи на доступ до основних послуг, таких як охорона здоров'я, і сприяючи економічному спаду. Як наслідок, енергетична ситуація багатьма способами негативно впливає на життя людей.

Планований термін перебування за межами України

Графік 3. Дані на основі прикордонного моніторингу УВКБ ООН за 2023 - 2024 роки.

Наміри залишитися в Україні

Влітку 2023 року спостерігалось збільшення кількості повернень постійного характеру після закінчення навчального року у відповідних приймаючих країнах, зокрема, коли виїзд закордон призвів до розлучення сімей. Через рік ситуація виглядає інакше. Спостерігається різке збільшення кількості людей, які приїжджають на короткий термін. Серед опитаних при в'їзді в Україну переважна більшість мали намір залишитися менше чотирьох тижнів (84% у першій половині 2024 року проти 36% у той самий період 2023 року). І навпаки, кількість тих, хто планує довгострокове перебування (понад 4 тижні або назавжди), знизилася з 63% у 2023 році до 16% у 2024 році. Причини повернення залишаються відносно незмінними та включають відвідування родичів, обов'язки по догляду та перевірку майна як трійку основних причин повернення в Україну.

Малюнок 4: Дані на основі прикордонного моніторингу УВКБ ООН за 2023 – 2024 роки.

Причини виїзду з країни¹

Основною причиною виїзду з країни залишається погіршення безпекової ситуації. Цю причину називають майже 98% опитаних людей протягом першої половини 2024 року. У червні 2024 року кількість виїздів через примусовий призов скоротилася вдвічі порівняно з травнем. В червні найсерйознішою зміною є від'їзди через причини, пов'язані з енергетикою, зокрема у зв'язку з проблемами з доступом до електроенергії, води та опалення. Хоча раніше ця причина не була помітною, у червні вона зросла до 25%. Прикордонні спостерігачі повідомляють, що багато тих, хто виїжджає з цієї причини, вказують на те, що мають намір залишитися за кордоном на короткий термін, зростає невизначеність щодо тривалості перебування за кордоном, як зазначено вище.

Відкрита інформація Державної прикордонної служби України (ДПСУ) щодо транскордонного переміщення

Справи, пов'язані з ризиком експлуатації/зловживання. Протягом періоду моніторингу ДПСУ оприлюднила кілька випадків можливої експлуатації:

- **Місцевий житель Чернігова** шукав та вербував жінок з інвалідністю (I-II групи) для укладання шлюбу, що в подальшому дозволить чоловікам перетинати кордон. Як правило, такі жінки перебувають у вразливому становищі та часто знаходяться у скрутному фінансовому становищі. Згідно з цими повідомленнями, жінкам пропонувалося вийти заміж за чоловіків призовного віку і далі виїжджати з ними за кордон за винагороду.

¹Згідно з методологією опитування, люди можуть вибрати кілька причин виїзду з країни.

- Інший [випадок](#) також пов'язаний з перетином кордону чоловіками призовного віку, які мали працювати в сільськогосподарській сфері в Молдові в якості оплати послуг за сприяння в нелегальному перетині кордону.

Перехоплено спроби груп чоловіків перетнути кордон. ДПСУ повідомляє про численні перехоплені спроби нелегального перетину кордону чоловіками призовного віку. У попередні місяці ці спроби зазвичай стосувалися окремих осіб. Однак, у червні спостерігається значне збільшення організованих контрабандистами спроб нелегального перетину кордону групами чоловіків. Найбільша перехоплена група складалася з 47 осіб. Зазначимо, щонайменше у двох інцидентах у червні 2024 року згадувались неповнолітні, які допомагали контрабандистам. У цих випадках діти або перевозили таке обладнання, як човни та водолазні костюми для перетину кордону, або направляли чоловіків до потенційних місць перетину кордону. Повідомляється, що вартість такого нелегального перетину є високою і становить 12 000 євро на людину. В одному з інтерв'ю речник ДПСУ зазначив, що деякі чоловіки платили від 18 000 до 20 000 доларів США.

ІНФОРМАЦІЯ З ПРИКОРДОННИХ ПУНКТІВ ВІД ПАРТНЕРІВ

Нижче наведено основні спостереження прикордонних спостерігачів партнерів УВКБ ООН за червень 2024 року:

- Сезон відпусток триває і прикордонники продовжують повідомляти про велику кількість автобусів у Львівській області, з дуже довгим часом очікування на пунктах пропуску від 7 до 9 годин на деяких МПП.
- Високі температури становлять ризик для здоров'я мандрівників. Прикордонні спостерігачі повідомили про кілька випадків потреби в медичній допомозі через вплив погодних умов під час тривалого очікування на кордоні.
- Загалом прикордонники підтверджують, що чоловіків призовного віку відмов у перетині кордону стало менше, оскільки більшість тепер має при собі необхідні документи.
- Прикордонники в Одеській області відзначили зменшення кількості вантажівок на кордоні, що пов'язано з обов'язком водіїв-чоловіків оновлювати військово-облікові документи.
- Прикордонники відзначають про зростання занепокоєння серед сімей, які вперше залишають Україну. Повідомляється, що це пов'язано з погіршенням безпекової ситуації для сімей, які прибули з районів, розташованих ближче до лінії фронту або, коли особи перебували поблизу наслідків авіаударів у різних частинах України.

3. Підтримка на пунктах пропуску в червні 2024 року

У червні 2024 року партнери УВКБ ООН, ПнЗ, НІКА та ДК, здійснили **285 моніторингових візитів до МПП** Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Молдови. Під час цих візитів партнери УВКБ ООН надали різні форми підтримки **1 280 особам**, які перетнули кордон. Ця підтримка включала низку послуг, у тому числі 1 205 випадків консультування щодо захисту та 175 випадків правової допомоги, 65 осіб отримали соціальний супровід та 2 особи отримали транспортні послуги.

Загалом із січня по червень 2024 року партнери УВКБ ООН підтримали **7 980 осіб**, які перетнули кордон.

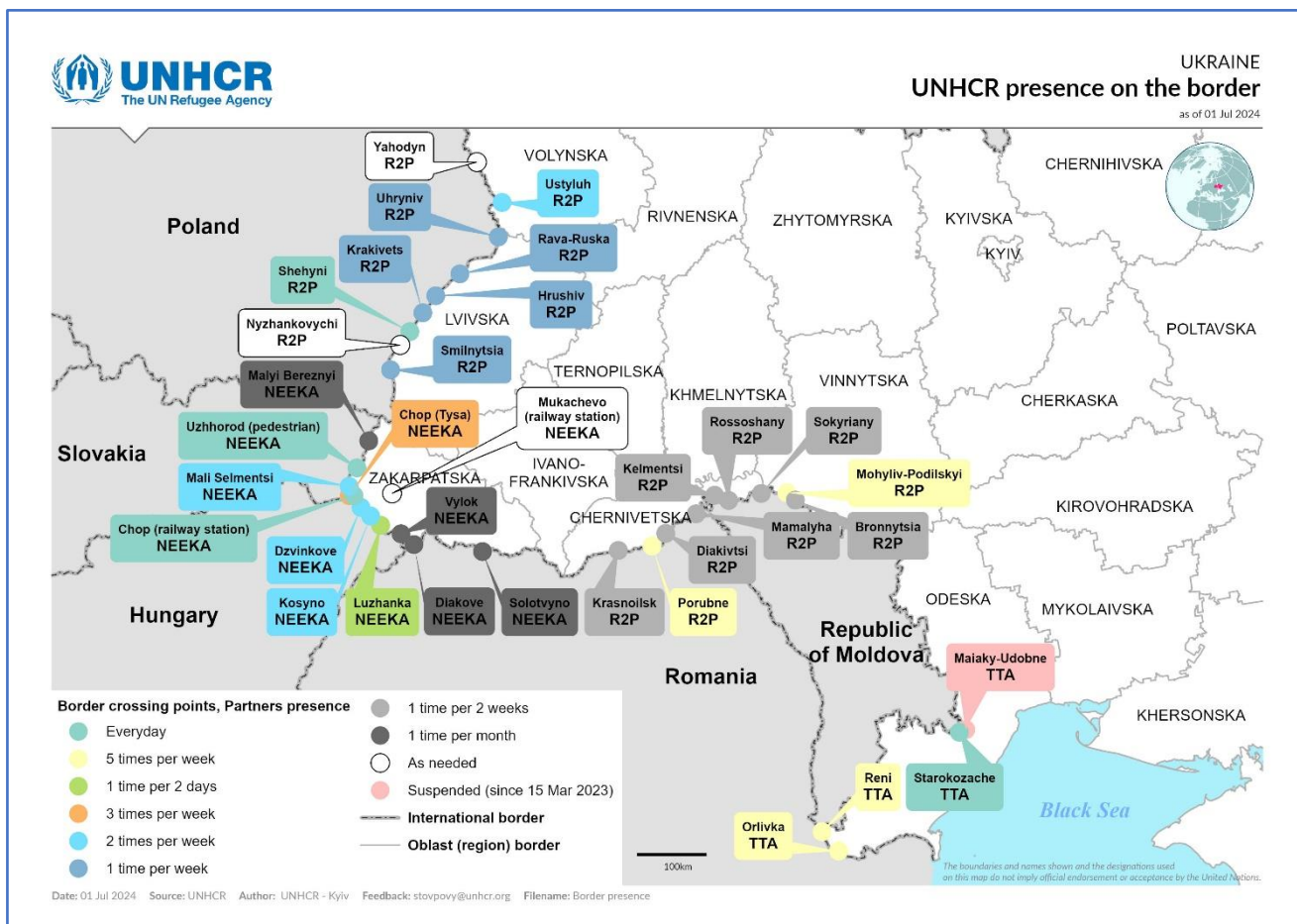
Примітка до методології

З січня по червень 2024 року партнери УВКБ ООН опитали на кордоні загалом 19 345 осіб. У червні 2024 року партнери УВКБ ООН опитали 3 124 особи (з них 72% жінки 18-59 років, 11% чоловіки 18-59 років, 7% жінки 60+ років, 9,5% чоловіки 60+ років, 0,5% жінки 0-17 років та 4% особи з інвалідністю).

З середини березня 2022 року УВКБ ООН розгорнуло групи моніторингу кордону через місцевих партнерів-НУО для надання інформації та допомоги людям, які перетинають кордон із країнами ЄС (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія) та Молдова. Ці команди надають інформацію, правову допомогу, консультації щодо захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається до країни.

Групи прикордонного моніторингу проводять індивідуальні бесіди з особами, які виїжджають та в'їжджають з України. Метою цих співбесід є збір інформації про індивідуальні обставини, причини переїзду та їхні потреби у захисті. Методологія моніторингу кордону зосереджена на оцінці та реагуванні на захист і гуманітарні потреби людей, які перетинають кордон між Україною та країнами ЄС і Молдовою. Групи проводять інтерв'ю, збирають дані та надають необхідну підтримку з метою посилення заходів захисту та забезпечення благополуччя тих, хто перебуває в процесі переміщення.

Результати моніторингу ґрунтуються на індивідуальних інтерв'ю з людьми, які перетинають кордон, як на в'їзд, так і на виїзд з України, а також на інших спостереженнях прикордонників.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ:

- Перегляньте «Огляд моніторингу кордону за березень 2024 року» [Тут](#), квітень 2024 [Тут](#), травень 2024 [Тут](#).
- Завітайте на портал Операційних даних по Україні, щоб отримати більше інформації [Тут](#).
- Відвідайте веб-сайт УВКБ ООН в Україні [Тут](#).

КОНТАКТИ ТА ПОСИЛАННЯ:

- Електронна пошта:
- Телефон: +38 044 288-9710
- Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine
- Фейсбук: www.facebook.com/UNHCRKyiv
- Instagram: www.instagram.com/unhcr_ukraine